

ימי תשועה, שכבה צעירה
לקראת יום ירושלים – כוחן של מילים
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

ב"ה

כוחן של מילים

אמרות - פתגמים, פסוקים ומדרשים על ירושלים

(מומלץ לכיתות הגבוהות)

הצעות לפתגמים, פסוקים ומדרשים

- "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני, תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי, אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי" - תהילים קל"ז
- "ירושלים של זהב ושל נחושת ושל אור" – נעמי שמר (כדאי להזכיר את התכשיט שעליו מצוירת ירושלים של זהב שהתנא רבי עקיבא נתן לאשתו רחל על שעודדה אותו ללמוד תורה/)
- "ירושלים הרים סביב לה וה' סביב לעמו" – תהילים קכה
- "לשנה הבאה בירושלים הבנויה" - (הפסוק המלא: הַשָּׁמַיִם הֵבֵאנוּ לְשָׁנָה הַבֹּאֶה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל... לְשָׁנָה הַבֹּאֶה בְּיְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה - ההגדה של פסח).
- תפילה הנאמרת בסוף תפילת יום הכיפורים בבית הכנסת ובסוף ליל הסדר
- "ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדיו" – תהילים קכב פסוק ג
- "עשרה קבין (=חלקים) של יופי ירדו לעולם, תשעה נטלה ירושלים ואחד כל העולם כולו" - גמרא מסכת קידושין דף מ"ט ע"ב
- אמר רבי יוחנן: "עתידה ירושלים להיות מטרופולין (עיר בירה) לכל הארצות" - שמות רבה כג יא
- אמר רבי יהושע בן לוי: "ירושלים כעיר שחברה לה יחדיו" (תהילים קכב ג), עיר שהיא עושה כל ישראל חברים – תלמוד ירושלמי חגיגה ג' ו'

מסר מרכזי: מעט זה הרבה, אמרות (פתגמים, פסוקים ומדרשים) מביאים תמצית החוכמה.

הצעות לפעילויות סביב פתגם

- 1) העלאת מחשבות, תחושות, רגשות - כשאתה רואה או שומע את האמרה והפתגם - מה עולה לך? מה אתה חושב? מרגיש?
- 2) הבנת הפתגם – מה פשר הפתגם והאמרה? הסבירו במילים שלכם.

ימי תשועה, שכבה צעירה
לקראת יום ירושלים – כוחן של מילים
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

ב"ה

3) ההקשר לחיים - מתי משתמשים בפתגם ובאמרה? איפה שומעים? מדוע נאמר בהזדמנויות אלו?

4) משמעויות ולמידה - מה אפשר ללמוד מהפתגם? מה הקשר לירושלים?

5) ערכים - איזה ערכים ניתן לזהות בפתגם ובאמרה? איזה ערכים באים לידי ביטוי?

6) מהלכה למעשה - מה כל אחד לוקח מלמידה זו לחיי היומיום?

בנוסף, ניתן להעמיק ולהרחיב את הלמידה סביב האמרות באמצעות:

- חקירה עצמית של תלמידים על האמרה – מקורה, משמעויותיה, שימושיה...
- עיסוק בהיבטים נוספים הקשורים לאמרה: שירים, אירועים, דמויות (למשל: ירושלים של זהב – התכשיט של רבי עקיבא לאשתו, השיר המלא של נעמי שמר).
- שיתוף בחוויות אישיות שקשורות לאמרה.
- עיסוק בהיבט הלשוני של תמציתיות: מה המשמעות של תמציתיות? מתי דרושה? ומתי דרוש להרחיב?